

heid niets gehad. Alle verhoudingen draaien op een catastrofale mislukking uit: Cypriaan is de mislukte kunstenaar geworden, die zijn verlies in de drank compenseert en op die manier aan zijn bitter eind komt. Zijn lust (in jongetjes) wordt zijn ondergang: een toevallige passant castreert hem. De andere mislukkingen zijn minder spektakulair, maar even wrang. Titania doet nog een laatste poging om haar Geliefde te vinden en Strauss gebruikt hier het motief van het oordeel van Paris in omkering. Nochtans is er een sprankeltje hoop: wanneer Titania aanvaardt dat ze een oude vrouw is geworden, kan ze weer bij haar oude minnaar komen en bij hem een stil geluk vinden. De getemperde, gelouterde lust levert toch nog een mogelijkheid van harmonie op. Strauss toont dat dit gerealiseerd kan worden bij een koppel dat bij elkaar blijft, nadat het alle moeilijkheden van het woelige traject van het seksuele leven toch heeft weten te doorstaan. De liefde overwint, zou men kunnen zeggen. Maar bij Strauss moet ze zich eerst weten te mildereren tot menselijke, bescheiden verhoudingen. Deze optimistische afloop wordt sterk gerelativeerd door de wanhopige toestand waarin we de andere paren achterlaten. Ook hier heeft Strauss een historische dimensie ingebouwd: de onvriendelijkheid van de burgerparen wordt tot een brutale liefdeloosheid bij de jongste generatie, die we uitsluitend als punks leren kennen. De laatste "boodschap" van een jonge man is niets anders dan een luie geeuw. De conclusie is duidelijk: de toekomst belooft nog meer leegte, alleen de oudjes (die echte rebellen) weten nog iets over het leven.

Dat is natuurlijk niets meer of minder dan een zedenles, een meditatie over de mogelijkheden van een 'goed' leven. Dit wordt in *Het Park* zo zuiver en complex getoond, dat men meteen een sleutel ontdekt tot de andere, soms duistere, chaotische teksten van Botho Strauss. In de confrontatie met Shakespeare, in zijn herschrijving heeft hij de poëtische kracht weten te vinden om zijn kapitale tekst

te schrijven. Daar was hij in zijn oeuvre al vijftien jaar naar op zoek, hier komt die tekst tot stand: een hedendaags meesterwerk. Een sterke theatertekst: het is iets wat ik de jongste jaren nog niet heb meegeemaakt.

Een indrukwekkende vertoning

In de benadering van Sam Bogaerts valt het op hoe deze vertoning een Vlaamse versie is van een Duitse visie. Ik kan me zonder moeite voorstellen hoe hard en ongezigelig de tekst bij de Schaubühne moet klinken. Die buitenlandse toonaard is verdwenen en het stuk klinkt op alle punten juist, zachter, ironisch en van bij ons. Dat wil zeggen dat Bogaerts op geen enkel ogenblik modieus heeft willen doen, maar steeds oog heeft gehad voor de menselijke inhouden die in de teksten opgesloten zitten. Elk personage is voor ons herkenbaar, niet in het minst omdat Bogaerts ze naar de Vlaamse taalcontext heeft herschreven. De twee burgermannetjes, Ceulemans en Van Dijk, bevolken de straten van Antwerpen, de verschillende dialecten verlenen niet alleen aan de acteurs hun natuurlijke authenticiteit (wat vooral in de punkscènes goed tot zijn recht komt), maar worden artistiek productief in de figuur van Cypriaan, de kunstenaar. Luc D'Heu spreekt een soort Liers, dat ik met moeite kan decoderen. Zijn verklaringen over zijn kunstwerken blijven dan ook moeilijk te begrijpen. De communicatiestoornis tussen kunstenaar en publiek krijgt hiermee een onmiddellijke expressie, dank zij het gebruikte taalmetaal.

Ook de keuze van de Antwerpse Zoo is bijzonder gelukkig: bij de aanvang is niet duidelijk of de dieren geluiden binnen de voorstelling passen of uit de realiteit komen. Daarop sluit dan ook de interpretatie van de Oberon- en Titania-rol aan, die Bogaerts eerst voorstelt in een aap-mens mengvorm (heel mooi geacteerd door Warre Borgmans en Tania Van Der Sande).

De schitterende tekst, de zuiver aangevoelde regie en de prachtige acteursprestaties zorgen ervoor dat we hier met een indrukwekkende vertoning te maken hebben. Het is een spektakel dat tot de verbeelding spreekt waardoor de verschillende stemmingen nog lang blijven naspreken bij de toeschouwer. In dit vreemd verhaal waar goden zich mengen onder mensen, heeft men op een luchtige manier heel rake, soms pijnlijke dingen gezegd over onze arme manier van leven. Wij hebben allen Oberon en Titania nodig.

Johan Thielemans

HET PARK

auteur: Botho Strauss; groep INS-De Mannen van den Dam; regie, vertaling, toneelbeeld: Sam Bogaerts; spelers: Lucienne De Nutte, Daan Hugaert, Viviane De Muynck, Johan Van Lierde, Tania Van Der Sande, Warre Borgmans, Dirk Van Dijk, Flip Ceulemans, Luk D'Heu, Rafaël Troch, e.a.

Het Park wordt nog gespeeld op 25 april in Turnhout, Kokatoe; op 27 april in Dilbeek, Westrand; op 2 mei in Hasselt, Cultureel Centrum.

Het Park

